

**UJEDINJENE
NACIJE**

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

Predmet br.: MICT-14-82-ES

Datum: 12. oktobar 2016.

Original: engleski

PRED SUDIJOM POJEDINCEM

Rešava: sudija Seymour Panton

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 12. oktobra 2016.

TUŽILAC

protiv

MILANA MARTIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU U KOM SE NAVODI
POVREDA NAČELA *NON BIS IN IDEM***

Advokat g. Milana Martića:

g. Predrag Milovančević

1. Ja, Seymour Panton, sudija Međunarodnog rezidualnog Mehanizma za međunarodne krivične sudove (dalje u tekstu: Mehanizam) i sudija pojedinac u ovom predmetu,¹ rešavam po "Zahtevu u vezi s povredom načela *non bis in idem*", s javnim dodacima 1 i 2 i poverljivim dodacima 3 i 4, koji je 12. jula 2016. podneo g. Milan Martić (dalje u tekstu: Zahtev).²

I. KONTEKST

2. Dana 12. juna 2007, Pretresno veće I Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Pretresno veće, odnosno MKSJ) proglasilo je Martića krivim na osnovu članova 3, 5 i 7(1) Statuta MKSJ i izreklo mu je kaznu zatvora u trajanju od trideset pet godina.³ Konkretno, Pretresno veće je konstatovalo, između ostalog, da je Martić naredio granatiranje Zagreba dana 2. i 3. maja 1995. i na toj osnovi mu je izreklo osuđujuću presudu za naređivanje: (i) ubistva kao zločin protiv čovječnosti; (ii) ubistvo kao kršenje zakona ili običaja ratovanja; (iii) nehumana dela kao zločin protiv čovečnosti; (iv) surovo postupanje kao kršenje zakona ili običaja ratovanja; i (v) napada na civile kao kršenje zakona ili običaja ratovanja.⁴ Zaključci i osude u vezi s granatiranjem Zagreba potvrđeni su u žalbenom postupku.⁵ Martić se trenutno nalazi na izdržavanju kazne u Republici Estoniji.⁶

3. Dana 28. januara 2003, Državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo je optužnicu u kojoj se navodi da je Martić naredio napade na hrvatske gradove Zagreb, Karlovac i Jastrebarsko, a u martu 2004, Županijski sud u Zagrebu, Hrvatska izdao je naloge za hapšenje na osnovu toga.⁷ Dana 14. marta 2011, Županijski sud u Zagrebu, Hrvatska, odbacio je optužbe u hrvatskoj

¹ Nalog kojim se imenuje sudija pojedinac za razmatranje zahteva, 14. jul 2016, str. 1.

² Zahtev sadrži dva paragrafa pod brojem "34". Shodno tome, "34bis" se koristi za označavanje drugog od ova dva paragrafa.

³ *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Presuda, 12. jun 2007. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 455, 470-472, 480, 518, 519. Protiv Martića je pred MKSJ vođen krivični postupak na osnovu izmenjene optužnice koja je podignuta 9. septembra 2003. i ponovo podignuta 9. decembra 2005. V. *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Odluka po Zahtevu tužilaštva da podigne izmenjenu Optužnicu i po Drugom podnesku protiv Izmenjene optužnice, 5. septembar 2003; *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Druga izmenjena optužnica tužilaštva na osnovu Odluke Pretresnog veća od 5. septembra 2003, 9. septembar 2003; *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Izmenjena optužnica, 9. decembar 2005. (dalje u tekstu: Optužnica MKSJ).

⁴ Prvostepena presuda, par. 460, 470-472, 480, 518. Pretresno veće nije izreklo osude ni za ubistvo ni za okrutno postupanje kao kršenje zakona ili običaja ratovanja, budući da je konstatovalo da su ta krivična dela nedopustivo kumulativna u odnosu na napade na civile kao kršenje zakona ili običaja ratovanja. V. Prvostepena presuda, par. 478.

⁵ *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-A, 8. oktobar 2008. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda), par. 355.

⁶ V. *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-ES, Nalog kojim se određuje država u kojoj će Milan Martić izdržavati svoju kaznu, 18. februar 2009. (poverljivo; status promenjen u javni po Martićevom prebacivanju u Republiku Estoniju), str. 1. V. takode *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-ES, Odluka po Zahtevu Milana Martića za preispitivanje Naloga kojim se određuje država u kojoj će izdržavati kaznu, 5. mart 2009, par. 6 (poverljivo; status promenjen u javni po Martićevom prebacivanju u Republiku Estoniju).

⁷ Zahtev, par. 4, 6, 20; Dodatak 1, paginacija Sekretarijata (dalje u tekstu: RP) 413-405 (Optužnica podignuta na Županijskom sudu u Zagrebu, 28. januar 2003) (dalje u tekstu: hrvatska Optužnica); Dodatak 3 (poverljivo), RP. 302-299 (Odluka po nalogu za hapšenje koju je doneo Županijski sud u Zagrebu, 11. mart 2004).

Optužnici koje se odnose na granatiranje Zagreba 2. i 3. maja 1995, zaključivši da je Martić na MKSJ već proglašen krivim za te napade.⁸ Dopušten je nastavak postupka u vezi s granatiranjem Karlovca i Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995, budući da nije utvrđeno da su oni obuhvaćeni suđenjem Martiću pred MKSJ.⁹ Protiv Martića se u Hrvatskoj trenutno vodi sudski postupak u njegovom odsustvu.¹⁰

4. U Zahtevu, Martić traži nalog, na osnovu pravila 16 Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik), za trajnu obustavu krivičnog postupka koji se protiv njega vodi u Hrvatskoj zbog granatiranja Karlovca i Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995. i traži da se taj nalog izda na hitnoj osnovi.¹¹ Martić tvrdi da je granatiranje tih gradova bilo obuhvaćeno Optužnicom MKSJ i njegovim suđenjem i da je, stoga, krivični postupak koji se u Hrvatskoj protiv njega vodi na toj osnovi nedopušten s obzirom na načelo *non bis in idem*, koje je ugrađeno u član 7(1) Statuta Mehanizma (dalje u tekstu: Statut).¹²

II. DISKUSIJA

5. Martić navodi da je iz MKSJ-ove Optužnice protiv njega i Prvostepene presude, kada je reč o granatiranju Zagreba 2. i 3. maja 1995, jasno da je on već bio optužen i da mu je suđeno za granatiranje Karlovca i Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995, koja se navode u hrvatskoj Optužnici.¹³ Konkretno, on tvrdi da je granatiranje te tri lokacije u periodu od 1. do 3. maja 1995. predstavljalo rezultat jednog istog naređenja, te da, stoga, *actus reus*, odnosno "priroda, vreme i lokacija dela" kako je navedeno u hrvatskoj Optužnici odražavaju navode iz MKSJ-ove Optužnice protiv njega i ponašanje za koje ga je osudio MKSJ.¹⁴

6. Kako bi dalje pokazao da mu je pred MKSJ suđeno konkretno za granatiranje Karlovca, Martić upućuje na: (i) njegovo uključivanje u Optužnicu MKSJ;¹⁵ (ii) dokaze o tome koji su

⁸ Zahtev, par. 11; Dodatak 4 (poverljivo), RP. 225, 188.

⁹ Zahtev, par. 24, 26; Dodatak 4 (poverljivo), RP. 84, 81.

¹⁰ Zahtev, par. 13, 14.

¹¹ Zahtev, par. 1, 16, 39, 43, 45. V. takođe Zahtev, par. 26-31.

¹² Zahtev, par. 15, 27-31, 34*bis*, 35, 38, 40. Martić tvrdi da tužilac Mehanizma (dalje u tekstu: tužilaštvo) nema procesnu legitimaciju da odgovori na Zahtev. V. Zahtev, par. 42. Sudija pojedinac Mehanizma je konstatovao da, ukoliko nema nikakvih tekućih postupaka pred MKSJ ili Mehanizmom, a tužilaštvo ni na koji način ne učestvuje u domaćem postupku koji podnosioc zahteva osporava, tužilaštvo nema procesnu legitimaciju da odgovori na zahtev u kom se navodi povreda načela *non bis in idem*. V. *Tužilac protiv Nasera Orića*, predmet br. MICT-14-79, Odluka po drugom zahtjevu u vezi s povredom načela *non bis in idem*, 10. decembar 2015, par. 5, 12.

¹³ Zahtev, par. 34*bis*, 35, 37, 40. Martić tvrdi da hrvatska Optužnica, evropski Nalog za hapšenje i razni hrvatski sudski dokumenti priloženi Zahtevu predstavljaju pouzdane informacije koje pokazuju da je protiv njega u Hrvatskoj pokrenut krivični postupak. V. Zahtev, par. 19.

¹⁴ Zahtev, par. 5, 34*bis*, 37, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, par. 478. V. takođe Zahtev, par. 36, 40.

¹⁵ Zahtev, par. 27, 28, 34*bis*, gde se upućuje na Optužnicu MKSJ, par. 50, 55.

izvedeni na suđenju;¹⁶ i (iii) oslanjanje Pretresnog veća na to prilikom utvrđivanja da je rukovodstvo Republike Srpske Krajine, u kom je bio i Martić, bilo umešano u granatiranje Zagreba.¹⁷ U vezi s granatiranjem Jastrebarskog, Martić tvrdi da se, budući da se ono nalazi samo 30 kilometara od “centra Zagreba” i u Zagrebačkoj županiji, napadi na njega podvođe pod optužbe u Optužnici MKSJ u vezi s granatiranjem Zagreba.¹⁸ Martić dalje tvrdi da bi se, budući da je tužilaštvo MKSJ bilo upoznato s granatiranjem Jastrebarskog dok je pripremalo Optužnicu MKSJ i izvodilo svoje dokaze, suđenje u Hrvatskoj na osnovu tog napada predstavljalo kršenje načela *non bis in idem*.¹⁹

7. Član 7(1) Statuta predviđa da se “[n]ijednoj osobi se ne može suditi pred nacionalnim sudom za dela koja prema ovom Statutu predstavljaju teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava i za koje joj je već suđeno pred MKSJ-om, MKSR-om ili Mehanizmom”, a pravilo 16 Pravidnika predviđa pravno sredstvo u slučaju kršenja tog načela.²⁰ Žalbeno veće je nedavno razjasnilo da zabrana koju predviđa načelo *non bis in idem* u članu 7(1) Statuta odnosi na dela “na osnovu kojih je osobi suđeno, u smislu da je izrečena pravosnažna presuda”.²¹

8. Martićeve osude pred MKSJ su, između ostalog, zasnovane na zaključcima da je on “naredio granatiranje Zagreba 2. i 3. maja 1995.”²² Ni Pretresno veće ni Žalbeno veće nisu izričito izrekli ni osuđujuću ni oslobađajuću presudu Martiću u vezi s navodima u hrvatskoj Optužnici koji se odnose na granatiranje Karlovca i Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995.²³ Martić ne iznosi ništa što bi potkrepilo njegovu tvrdnju da su ti napadi bili rezultat istog naređenja za koje je on optužen i osuđen pred MKSJ.²⁴

¹⁶ Zahtev, par. 29, gde se upućuje na svedoka Branka Lazarevića, T. 15. jun 2006, str. 5692-5693; svedok Peter Galbraith, T. 25. april 2006, str. 3774, svedok Milan Babić, T. 21. februar 2006, str. 1661; dokazni predmet P388.

¹⁷ Zahtev, par. 29, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, par. 319.

¹⁸ Zahtev, par. 30, 35, gde se upućuje, između ostalog, na Optužnicu MKSJ, par. 49. V. takođe Zahtev, par. 37.

¹⁹ Zahtev, par. 25, 35.

²⁰ V. takođe *Tužilac protiv Nasera Orića*, predmet br. MICT-14-79, Odluka po molbi da se dozvoli ulaganje žalbe na Odluku sudije pojedinca od 10. decembra 2015, 17. februar 2016. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Orić* od 17. februara 2016), par. 6. Uverio sam se da je Martić pružio pouzdane informacije koje pokazuju da je protiv njega u Hrvatskoj pokrenut krivični postupak. V. pravilo 16 Pravidnika.

²¹ Odluka u predmetu *Orić* od 17. februara 2016, par. 13, gde se upućuje na *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po zahtjevu optuženog za utvrđivanje *non bis in idem*, 16. novembar 2009, par. 13; *Tužilac protiv Tharcissea Muvunyija*, predmet br. ICTR-2000-55A-AR73, Odluka po žalbi tužilaštva u vezi s obimom dokaza koji će biti izvedeni na ponovnom suđenju, 24. mart 2009, par. 16; *Tužilac protiv Josepha Nzabirinde*, predmet br. ICTR-2001-77-T, Presuda o kazni, 23. februar 2007, par. 46; *Laurent Semanza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-97-20-A, Odluka, 4. jul 2001. (originalna verzija na francuskom zavedena 1. juna 2000), par. 74; *Tužilac protiv Duška Tadića zvanog Dule*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po zahtjevu odbrane u vezi s načelom *non bis in idem*, 14. novembar 1995, par. 9-11, 20, 22, 24, 30.

²² Prvostepena presuda, par. 460. V. takođe Drugostepena presuda, par. 225-236, 355.

²³ V., npr., Prvostepena presuda, par. 456-480, 517, 518; Drugostepena presuda, par. 216-271, 355.

²⁴ Martić ukazuje na paragraf 478 Prvostepene presude kako bi potkrepio tvrdnju da je granatiranje Zagreba 2. i 3. maja 1995. i Karlovca i Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995. predstavljalo rezultat istog naređenja. V. Zahtev, para. 37. Uvid u ovaj paragraf Prvostepene presude ne potkrepljuje tu tvrdnju.

9. Pored toga, Martićev argument da bi njegovim suđenjem u Hrvatskoj na osnovu granatiranja Karlovca 1. i 2. maja 1995. bilo prekršeno načelo *non bis in idem*, imajući u vidu postupak protiv njega na MKSJ je neuverljiv. Martić tačno ukazuje na to da se u Optužnici MKSJ u vezi s granatiranjem Zagreba pominje da je naredio da se granatira Karlovac,²⁵ da je granatiranje Karlovca prisutno u dokazima izvedenim tokom njegovog suđenja pred MKSJ,²⁶ te da je Pretresno veće uzelo u obzir Martićevu izjavu od 3. maja 1995. da je Karlovac bio granatiran pre nego što je zaključilo da je on naredio granatiranje Zagreba 2. i 3. maja 1995.²⁷ Međutim, pojediniosti na kojima počivaju optužbe protiv Martića u Optužnici MKSJ tiču se konkretno granatiranja Zagreba i Plesa 2. i 3. maja 1995, a ne granatiranja Karlovca 1. i 2. maja 1995, za koje se tereti u hrvatskoj Optužnici.²⁸ Pored toga, ni u Prvostepenoj ni u Drugostepenoj presudi nema nikakvih zaključaka koji odgovaraju navodima u hrvatskoj Optužnici koji se odnose na granatiranje Karlovca 1. i 2. maja 1995.²⁹ U tom pogledu, nijedna od posledica za koje je Pretresno veće utvrdilo da su prouzrokovane granatiranjem Zagreba,³⁰ a za koje je Martić bio proglašen odgovornim u prvostepenom i u žalbenom postupku,³¹ ne odgovara posledicama za koje je u hrvatskoj Optužnici navedeno da su prouzrokovane granatiranjem Karlovca.³²

10. Martićeve dodatne tvrdnje da se time što mu se u Hrvatskoj sudi za granatiranje Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995. krši načelo *non bis in idem*, imajući u vidu njegovo suđenje pred MKSJ, takođe nisu ubedljive. Martićeva tvrdnja da je granatiranje Jastrebarskog “podvedeno” pod navode u Optužnici MKSJ koji se odnose na granatiranje Zagreba zbog blizine dveju lokacija i zbog toga što se Jastrebarsko nalazi u Zagrebačkoj županiji je neosnovana.³³ Valja istaći da se u Optužnici MKSJ kao lokacije granatiranja konkretno navode Zagreb i “aerodrom (Pleso)”.³⁴ Što je još značajnije, Martić ne pokazuje nijednom referencom da su Pretresno ili Žalbeno veće MKSJ

²⁵ V. Optužnica MKSJ, par. 50 (“U znak odmazde Milan MARTIĆ je naredio granatiranje tri grada u Hrvatskoj: Zagreba, Siska i Karlovca).

²⁶ V., npr., dokazni predmet P90; dokazni predmet P94; dokazni predmet P388. V. takođe svedok Branko Lazarević, T. 15. jun 2006, str. 5691-5693; svedok Peter Galbraith, T. 25. april 2006, str. 3774-3776.

²⁷ V. Prvostepena presuda, par. 319. V. takođe gore, fusnota 22.

²⁸ Up. Optužnica MKSJ, par. 51-53, Dodatak 2, str. 14-19 sa hrvatskom Optužnicom, RP. 410, 409.

²⁹ Iako je Pretresno veće citiralo Martićevu izjavu koja se odnosila na granatiranje Karlovca 1. maja 1995, Pretresno veće nije donelo nikakav zaključak o tome da li je Karlovac granatiran prilikom utvrđivanje da je granatiranje izvršeno tog datuma. V. Prvostepena presuda, par. 303, 319, 458. Isto tako, u Prvostepenoj presudi nema nikakvog zaključka u vezi s granatiranjem Karlovca 2. maja 1995. V., npr., Prvostepena presuda, par. 305-308, 459, 460.

³⁰ Prvostepena presuda, par. 305, 309 (gde se upućuje na lokacije udara u Zagrebu, selu Pleso i na aerodromu Zagreb/Pleso 2. i 3. maja 1995); 306-308 (gde se konstatuje da je pet ljudi poginulo, a najmanje 160 ljudi povređeno 2. maja 1995), 310-313 (gde se konstatuje da je dvoje ljudi poginulo, a 54 lica povređeno 3. maja 1995).

³¹ Prvostepena presuda, par. 470-472, 480; Drugostepena presuda, par. 216-271, 355.

³² V. hrvatska Optužnica, RP. 410, 409.

³³ Martić ukazuje na paragraf 49 Optužnice MKSJ kako bi sugerisao da je granatiranje Jastrebarskog bilo podvedeno pod navod koji se odnosi na granatiranje Zagreba. V. Zahtev, par. 30. Međutim, u tom paragrafu se govori o “granatiranju civilnih delova Zagreba” a ne o granatiranju Jastrebarskog ili Zagrebačke županije.

³⁴ V. Optužnica MKSJ, par. 49, 51, 52. V. takođe Optužnica MKSJ, Dodatak 2, str. 13, 14, 18 (gde se upućuje “grad Zagreb” ili “Zagreb”).

doneli konačnu presudu u vezi s njegovom odgovornošću za granatiranje Jastrebarskog 1. i 2. maja 1995. U tom pogledu, nema nikakvog osnova za njegovu tvrdnju da bi, s obzirom da je tužilaštvo MKSJ imalo u vidu napade na Jastrebarsko prilikom pripremanja i iznošenja svoje teze, krivičnim gonjenjem protiv njega u Hrvatskoj bilo prekršeno načelo *non bis in idem*.³⁵

11. Na osnovu gorenavedenog, Martić nije pokazao da se krivični postupak koji se protiv njega vodi u Hrvatskoj u vezi s napadima na Karlovac i Jastrebarsko dana 1. i 2. maja 1995. odnosi na dela koja predstavljaju teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na osnovu Statuta za koja mu je već suđeno pred MKSJ.

III. DISPOZITIV

12. Iz navedenih razloga, ovim **ODBIJAM** Zahtev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna verzija na engleskom.

Dana 12. oktobra 2016,
U Hagu,
Holandija.

_____/potpis na originalu/_____
sudija Seymour Panton,
sudija pojedinac

[pečat Mehanizma]

³⁵ V. Odluka u predmetu *Orić* od 17. februara 2016, par. 13 ("Naime, član 7(1) Statuta predviđa da se osobi ne može suditi pred nacionalnim sudom za djela za koja joj je već suđeno pred odgovarajućim međunarodnim sudom. U tom članu se eksplicitno govori o djelima na osnovu kojih je osobi suđeno, u smislu da je izrečena pravosnažna presuda, a ne o okolnostima gdje je u vezi s određenim djelima možda provedena istraga, ali datoj osobi na osnovu njih nije suđeno.") (referenca izostavljena).